

Přípustnost určovací žaloby jednoho spoludědice proti druhému spoludědici na zjištění, že určité majetkové hodnoty, na které žalovaný činí si vlastnický nárok, patří do pozůstalosti.

Nejvyšší soud zrušil oba nižší rozsudky, jimiž žaloba na určení, že určité majetkové hodnoty patří do pozůstalosti, byla pro nedostatek podmínek § 228 c. ř. s. zamítnuta a nařídil doplnění a vyřízení věcně. Důvody: Neprávem byly žalobě upřeny podmínky, na které § 228 c. ř. s. váže přípustnost žalob určovacích.

Žalobou domáhá se A, jako zákonná dědička po X-ovi určení, že podrobně vyjmenované majetkové hodnoty, které si žalovaná jako svůj majetek osobuje, náležejí do pozůstalosti a že žalobkyni náleží k nim právo dědické. Odvolací soud pokládá tento žalobní nárok za závislý na zápisu sporných hodnot do pozůstalostního inventáře a dochází k závěru, že žaloba je předčasná, poněvadž pozůstalostní soud inventář ještě neukončil a nerozhodl, mají-li býti sporné hodnoty do něho pojaty. Bude-li v nesporném řízení rozhodnuto, že mají do inventáře býti pojaty, stane se určovací žaloba zbytečnou a bude naopak věcí žalované, aby vlastnickou žalobou se domáhala vyloučení těchto věcí z pozůstalosti. S takovým názorem nelze souhlasiti. Soupis inventáře jest dle §§ 2 č. 5, 97, 98, 104 nesp. pat. aktem ryze formálním, který není způsobilý, aby předbíhal, třeba jen provisorně, rozhodnutí sporného soudce o sporných majetkových nárocích stran a změnil něco na právních poměrech držby a vlastnictví. I kdyby sporné majetkové hodnoty byly pojaty do inventáře, mohlo by se tak státi jen s poznamenáním jich spornosti (§ 104 nesp. p.) a s výhradou práv držebních a vlastnických, které žalovaná si činí. Ani práva žalované, ani právní postavení žalobkyně k těmto hodnotám nebyly by takovým, proti vůli žalované a před provedením řádné rozepře nařízeným zápisem do inventáře nijak změněny. Tak jako by byl tento zápis bez významu pro posouzení přípustnosti a oprávněnosti žaloby petitorní, ať by pozůstalost sama žalovala nebo byla žalována, tak jest bez významu i pro posuzování přípustnosti žaloby určovací. Zájem žalobkyně na určení byl vyvolán chováním se žalované zcela nezávisle na nějakém rozhodnutí pozůstalostního soudu a proto jest na něm nezávislá i podaná žaloba. Nezávislým na něm bude i rozhodnutí sporného soudce, jemuž jedině náleží rozhodovati ve sporech o vlastnictví (§§ 1, 2 č. 7 nesp. pat.). Proto nemůže podaná žaloba býti pokládána za předčasnou.

O plnění, jak mínil první soudce, žalováno býti nemůže, poněvadž pozůstalost nebyla ještě odevzdána, takže žalobkyně jako

spoludědička samostatného práva žalobního nemá (§§ 797, 819 obč. 2.). Mylné je také dovolání se žalované strany na rozhodnutí nejvyššího soudu ze 4. května 1920 Rv II 65/20, neboť tam šlo o pozůstalost již odevzdanou, kde žaloba petitorní byla možná.

Žalobkyně jako přihlášená dědička, jejíž dědické právo bylo soudem uznáno tím, že jí pozůstalost polovičkou k užívání byla přenechána, má zájem na tom, aby bylo určeno, na které majetkové hodnoty se její právo vztahuje. Zájem její týká se objemu dědického práva a jest proto zájmem právním (§ 228 c ř s.). Žalobkyně má i zájem na tom, aby požadované určení stalo se co nejdříve, totiž ještě před skončením pozůstalostního řízení a dokud jí nebude ještě pozůstalost odevzdána a tak umožněna žaloba na plnění jednak, poněvadž již nyní jí bylo uděleno právo polovici pozůstalosti obstarávat a spravovat, jednak poněvadž na zjištění skutečného stavu pozůstalosti závisí ručení žalobkyně za dluhy pozůstalostní a placení dědické daně a poplatků, a konečně a hlavně i rozdělení pozůstalosti mezi dědice, které dle § 830 obč. z. a § 156 a 166 nesp. pat. již před odevzdáním pozůstalosti může býti navrhováno a provedeno. Více se pro přípustnost žaloby určovací nevyžaduje.

Jelikož nižší soudy o sporném nároku meritorně nejednaly, je jednání neúplné.

Rozhodnutí nejvyššího soudu z 20. listopadu 1923 R v I 800/23. —er.

Ochrana dle §u 1 zákona z 26. dubna 1923 č. 86 sb. z. a n. (odklad exekučního vyklizení) přísluší jen tomu, kdo místnosti, které mají býti vyklizeny, obývá na základě nějakého práva. To nelze říci o vlastníkovi domu, jenž prodav dům zavázal se do určité lhůty z něho se vystěhovati.

Smlouvou kupní z 2. ledna 1923 prodala M. K. svůj dům a zavázala se odevzdati jej kupci 1. července 1923. K žalobě o vyklizení byl ujednán smír, dle kterého měla dům vykliditi 1. září 1923.

Žádosti o odklad exekučního vyklizení dle § 1 zákona z 26. dubna 1923 č. 86 Sb. nevyhověl okresní soud ve V. z těchto důvodů:

Dle § 1 tohoto zákona jsou subjekty této ochrany nájemníci, podnájemníci, domovníci, zaměstnanci s bezplatným bytem